

Oponentní posudek bakalářské práce

Historie fotografie a fotografických metod do roku 1950 a ukázky některých používaných postupů

Autor: Veronika Macháčová

Oponent: PhDr. Pavel Masopust, PhD.

Bakalářská práce obsahuje 64 stran textu, 63 obrázků a 5 příloh (6 stran). Přiloženo je CD s elektronickou verzí práce (formát pdf a docx).

První kapitolou je úvod, ve kterém se autorka stručně zamýšlí nad historickým vznikem fotografie jakožto logického vyústění lidské snahy zachycovat svět kolem sebe. Odstavec věnuje zdůvodnění proč si vybrala právě toto téma. Odvíjí se od jejího několikaletého zájmu o fotografii a historii fotografie chce zmapovat od úplných počátků až do 50. let minulého století a některé historické pokusy chce též vyzkoušet v praxi. Ač to tak není přímo pojmenované, toto lze chápat jako vytýčený cíl práce.

Celá prvá kapitola (strany 8 až 13) je věnována historickým počátkům fotografie od principu dírkové komory a laterny magiky přes první pozorování tmavnutí krystalů dusičnanu stříbrného po osvětlení až po objev litografie na konci 18. století.

Třetí kapitola (strany 13 až 39) hovoří o objevech 19. století – heliografii a heliografuře, daguerrotypii, kalotypii, stereoskopické fotografii, albuminovém procesu, ambrotypii, pannotypii, ferrotypii, suchém želatinovém procesu, ušlechtilých tiscích, a konečně vývoji fotografického filmu. Dále se autorka zabývá popisem rozvoje fotografických přístrojů v 2. polovině 19. století.

Kapitola 4 (strany 40 až 48) se zaměřuje na prvou polovinu dvacátého století, konkrétně na další rozvoj ušlechtilých tisků a barevnou fotografii.

V kapitole pět autorka představuje některé demonstrační pokusy, které vycházejí z historických metod popsaných v předchozích kapitolách. Jsou koncipovány jako úkoly a je možné je využít ve výuce. Prvá část ověřuje princip dírkové komory v praxi. Popsány jsou pomůcky a postup přípravy pokusu a přiloženy fotografie autorčiných výsledků. V závěru je uvedeno několik otázek (např. ohledně rozdílných výsledků při různě velkém vstupním otvoru komory), které bohužel nejsou zodpovězeny a vyhledání odpovědi je ponecháno na čtenáři.

Dále je demonstrován princip Laterna Magiky (LM). Zde je popsán postup výroby plechové skříně LM a následný postup použití. Závěr uvádí několik otázek k zamyšlení, bohužel opět bez odpovědí.

Předposlední podkapitola uvádí postup výroby stereoskopického zařízení a jeho použití k pozorování stereoskopické fotografie. Postup je velmi podrobný a popisuje i vytvoření vlastní stereoskopické fotografie pomocí běžného fotoaparátu a složení dvou fotografií pořízených fotoaparátem v malé vzdálenosti od sebe na počítači. Je tak možné vytvořit a poté pozorovat stereoskopickou fotografii libovolného objektu.

Poslední část popisuje výrobu a použití primitivního fotografického zařízení s trvalým obrazovým záznamem – dírkové komory s vloženým fotopapírem. Popsán je postup výroby dírkové komory i vyvolání osvětleného fotomateriálu. Nutnost vytvoření pozitivu z takto vzniklého negativu pomocí zvětšovacího přístroje a dalších chemických lázní je zde šikovně obejita pomocí naskenování negativu a inverzi barev ve standardních počítačových programech.

Šestá kapitolou je závěr, ve kterém autorka shrnuje obsah práce a komentuje, jak získávala historické zdroje v práci použité. Uvádí, že bakalářská práce pro ni byla velkým přínosem a doufá, že bude přínosem i pro ostatní.

Práce je zpracována graficky i typograficky na nezvykle vysoké úrovni o čemž svědčí i krátký seznam připomínek k textu. Až na několik málo stylistických nedokonalostí je práce čtivá a jistě by připoutala i laického čtenáře.

Jako největší výtka lze uvést, že zde není téměř žádné téma zaměřené čistě fyzikálně. Přitom by se přímo nabízelo zařadit krátkou zmínku o tom (ačkoli to nebylo přímo v zadání práce), proč se

mění obraz při změně velikosti clony, proč byl obraz v dírkové komoře lepší při zařazení spojné čočky apod. Pochválit lze za pečlivé zpracování praktické části práce a za zařazení velkého množství obrazového materiálu. Práci hodnotím

výborně

Připomínky k textu

str. 7. ř. 25 jež místo jenž, dále na několika dalších místech (str. 15 ř. 3, str. 22 ř. 10 odspodu, ...)

str. 2. ř. 5 přemistoval místo přemistovat

str. 21. pod čarou, chybí obrazová příloha

str. 25. obrázek může svádět k nepochopení, na hlavu nahlížíme shora, na jablko spíš ze strany, lepší obrázek na straně 56

str. 31. ř. 3, má být keratinu nikoli kreatinu

str. 54. ř. 7 spíše vidět než viděn

V Plzni 15. 8. 2012

PhDr. Pavel Masopust, Ph.D.

